

Ενότητα των Θρησκειών μέσω Ενότητας των Καρδιών

Ομιλία του Πατρός Dominic Emmanuel,
Διευθυντή της Καθολικής Αρχιεπισκοπής του Δελχί

Θ α ήθελα να αρχίσω την παρουσίασή μου με το βιβλίο «Ο Διαλεκτικός Ινδός» του Δρ. Αμάρτυα Σεν¹, το οποίο έχω διαβάσει τουλάχιστον δύο φορές. Το βασικό θέμα του βιβλίου είναι ότι η Ινδική κουλτούρα ανέκαθεν ενθάρρυνε τις διαφορετικές απόψεις, έχει αναδείξει μερικές από τις πιο μεγάλες θρησκείες του κόσμου και όχι μόνο έχει αποδεχθεί κάποιες από τις πιο μεγάλες θρησκείες σ' αυτή τη χώρα, όπως είναι ο Ιουδαϊσμός, ο Χριστιανισμός, το Ισλάμ, ο Ζωροαστρισμός και άλλες, αλλά τους έχει επιτρέψει και να αναπτυχθούν.

Η Ινδία είναι το Φωτεινό Παράδειγμα Ενότητας στη Διαφορετικότητα

Ο Δρ. Σεν αναφέρει πως ο τότε πρωθυπουργός της Μ. Βρετανίας Ουίνστον Τσόρτσιλ είχε προβλέψει ότι μια ανεξάρτητη Ινδία δε θα μπορούσε να επιβιώσει σαν έθνος, διότι υπήρχαν αρκετά έθνη μέσα σε αυτή τη μία χώρα, αναφορικά με τις γλώσσες, τις κουλτούρες, τη θρησκεία κ.ο.κ. Τώρα, ο Δρ. Α. Σεν αποδειχνει ότι ο Τσόρτσιλ έκανε λάθος εκτίμηση τότε, αλλά και πως πολλοί ξένοι μένουν κατάπληκτοι με τη διαφορετικότητα, την ετεροδοξία – όπως ο Δρ. Α. Σεν θέλησε να χρησιμοποιήσει τη λέξη – που αυτή η χώρα δείχνει σε όλους τους επισκέπτες. Αυτό είναι το θαυμαστό με την Ινδία, και οποιοσδήποτε – είτε από έξω ή από μέσα από τη χώρα – θελήσει να διασπάσει αυτή την ενότητά της, ποτέ δε θα το πετύχει. Η Ινδία και οι Ινδοί έχουν γεννηθεί μέσα στη σφαίρα ενότητας της Ινδίας, η οποία παρόλες τις άλλες αδυναμίες της και τα προβλήματα φτώχειας, οπισθοδρόμησης και αναλφαβητισμού, θα παραμένει πάντοτε ένα φωτεινό παράδειγμα ενότητας στη διαφορετικότητα για τον υπόλοιπο κόσμο.

Όλοι είναι Παιδιά του Ενός Θεού

Μου είπαν ότι στο Πρασάντι Νίλαγιαμ εορτάζονται οι γιορτές όλων των θρησκειών, γεγονός που είναι φανερό σε όλο τον ευρύτερο χώρο εδώ, αρχίζοντας από το Μουσείο Τσαϊτάνια Τζυότι, το οποίο επισκέφθηκα σήμερα το πρωί. Μπορώ επίσης να δω, από την πλευρά που κάθομαι, ότι στην πλαϊνή πλευρά της καρέκλας που έχει τοποθετηθεί εδώ υπάρχει μια ασημένια λωρί-

¹ Δρ. Amartya Sen: Ινδός φιλόσοφος και οικονομολόγος που τιμήθηκε, το 1998, με το βραβείο Νόμπελ Οικονομίας. Ο τίτλος του βιβλίου στο οποίο αναφέρεται το κείμενο είναι : *The Argumentative Indian*.

δα που φέρει τα σύμβολα όλων των μεγαλύτερων θρησκειών. Δεν μπορεί να διαφύγει της προσοχής οποιουδήποτε έρχεται εδώ με ευρύτητα σκέψης και ειλικρινή διάθεση, ότι ο Σουάμι μίλησε κατά κόρον για την ενότητα στην πολλαπλότητα και για το ότι κάθε θρησκεία θα πρέπει να είναι σεβαστή. Αναφέρω εδώ ένα απόσπασμα από ομιλία του: «Αφήστε τις διαφορετικές θρησκευτικές πίστεις να υπάρχουν και να αναπτύσσονται, αφήστε τη δόξα του Θεού να ψάλλεται σε όλες τις γλώσσες του κόσμου και σε ποικίλες μελωδίες. Αυτό πρέπει να είναι το ιδανικό. Να σέβαστε τις διαφορές όλων των θρησκευτικών πίστεων και να τις αναγνωρίζετε ως έγκυρες, όσο δε σβήνουν τη φλόγα της ενότητας». Η ενότητα είναι η λέξη κλειδί. Λέει επιπλέον: «Η θρησκεία βοηθάει τα μέγιστα στην ανάπτυξη της ανθρώπινης προσωπικότητας».

Ο πεντάγωνος κίονας που δεσπόζει στο Πρασάντι Νίλαγιαμ, ως σύμβολο της ενότητας των θρησκειών. Στη βάση του έχει αποφθέγματα από τις 5 μεγαλύτερες θρησκείες του κόσμου και στην κορυφή του καταλήγει σε άνθος λωτού.

Τονίζει την ενότητα στη διαφορετικότητα με τα εξής λόγια: «Αληθινή θρησκεία είναι η επίτευξη της αγνότητας του νου και της καρδιάς. Κάθε θρησκεία έχει τους κανόνες και τις αρχές της. Ενσαρκώσεις του Θεού! Έχοντας έρθει εδώ, υπάρχει μόνο ένα πράγμα που είναι ουσιαστικό να αναγνωρίσετε και να κατανοήσετε όλοι σας. Ξεχνώντας όλες τις διαφορές φυλής, θρησκείας, κάστας και πίστης, και μη λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες όπως η κοινωνική τάξη, πρέπει να αισθάνεστε όλοι ότι είστε παιδιά του Ενός Θεού». Αυτά είναι τα λόγια του Σάτυα Σάι Μπάμπα. Και καθώς το όνομά του είναι Σάτυα, η πρώτη Αξία από τις πέντε κύριες (Αλήθεια - Σάτυα, Αρετή - Ντάρμα, Ειρήνη - Σάντι, Αγάπη - Πρέμα και Μη-βια - Αχίμσα), που διέδωσε είναι η Αλήθεια (Σάτυα). Το ενδιαφέρον είναι ότι βρίσκω στη Βίβλο πως ο Ιησούς μιλάει ότι ο ίδιος είναι η Αλήθεια. Στο κατά Ιωάννη Ευαγγέλιο κεφ. 8, παράγρ. 32, ο Ιη-

σους λέει στους μαθητές του: «Και γνώσεσθε την αλήθεια, και η αλήθεια ελευθερώσει υμάς». Υπέροχα λόγια: «Η αλήθεια θα σας ελευθερώσει». Εκπλήσσομαι που ο Σρι Σάτσα Σάι Μπάμπα έφερε αυτό το όνομα (Σάτσα-Αλήθεια), επειδή ο Ιησούς προσωποποίησε, κατά κάποιο τρόπο, την Αλήθεια. Γνωρίζετε πολύ καλά ότι ο Μαχάτμα Γκάντι πειραματίστηκε με την αλήθεια και κατέγραψε τα αποτελέσματά του στο βιβλίο του: «Τα Πειράματά μου με την Αλήθεια», όπου καταλήγει ότι: «Ο Θεός είναι Αλήθεια και η Αλήθεια είναι Θεός». Επομένως, διαπιστώνουμε με κατάπληξη πως όλες αυτές οι θέσεις και οι απόψεις για την αλήθεια αντανakλώνται από το Χριστιανισμό στον Σάτσα Σάι Μπάμπα και από το Χριστιανισμό στον Μαχάτμα Γκάντι και, είμαι βέβαιος, και σε άλλες θρησκείες.

Η Αγάπη του Θεού είναι Απεριόριστη

Μετά την αλήθεια, ερχόμαστε σ' ένα μεγαλύτερο θέμα που τόνισε ο Σουάμι. Αυτό είναι: «Να αγαπάτε τους πάντες, να υπηρετείτε τους πάντες». Στην πραγματικότητα, όταν απλά περπατάτε σε ολόκληρο τούτο το συγκρότημα, αυτό που βλέπετε παντού είναι αυτή η ρήση του Σουάμι: «Να αγαπάτε τους πάντες, να υπηρετείτε τους πάντες». Τόσο απλό, τόσο υπέροχο και όμως τόσο βαθυστόχαστο. Να αγαπάτε τους πάντες. Αυτή η φράση συνοψίζει, πρακτικά, τα πάντα. Θα σας διαβάσω αποσπάσματα από την Α' επιστολή του αποστόλου Παύλου προς Κορινθίους, κεφ. 13: «Εάν ομιλώ τις γλώσσες των ανθρώπων και των αγγέλων, αλλά δεν έχω αγάπη, δεν είμαι παρά κύμβαλο που βγάζει ήχο χωρίς σημασία. Κι εάν έχω το χάρισμα της προφητείας και αναλύω σε βάθος όλα τα μυστήρια και όλη τη γνώση και έχω πίστη που μπορεί να μετακινήσει βουνά, αλλά δεν έχω αγάπη, είμαι ένα τίποτα. Κι εάν μοιράσω όλα τα υπάρχοντά μου στους φτωχούς και παραδώσω το σώμα μου να καεί, αλλά δεν έχω αγάπη, δεν έχω καμιά ωφέλεια». Αλλά ποια είναι τα χαρακτηριστικά της αγάπης; «Η αγάπη είναι υπομονετική, είναι ευγενική. Δε φθονεί, δεν καυχιέται, δεν υπερηφανεύεται, δεν ντροπιάζει άλλους.» Όπως λέει ο Σουάμι: «Πάντα να βοηθάς. Ποτέ να μη βλάπτεις». Και συνεχίζει ο Απόστολος: «Η αγάπη δεν επιδιώκει τα δικά της συμφέροντα, δεν οργίζεται, ούτε καταγράφει τα σφάλματα των άλλων. Η αγάπη δε χαιρείται όταν βλέπει να γίνεται κάτι άδικο, αλλά χαιρείται με την αλήθεια. Πάντοτε προστατεύει, πάντοτε ελπίζει, πάντοτε βοηθάει, πάντοτε εμμένει. Η αγάπη ποτέ δεν αποτυγχάνει.» Νομίζω ότι θα βρείτε την αντανάκλαση αυτών των λόγων του Αποστόλου, την αντήχησή τους, σ' αυτά που πάντα έλεγε ο Σουάμι. Στο Χριστιανισμό, πιστεύουμε ότι η πηγή της αγάπης είναι ο Θεός. Κι εάν δεν γνωρίσουμε πρώτα την αγάπη και τη γενναιοδωρία του Θεού στη ζωή μας, δε θα μπορέσουμε να αγαπήσουμε και να υπηρετήσουμε τους άλλους. Η αγάπη του Θεού εκδηλώνεται στον Ιησού Χριστό, ο Οποίος με τη θυσία του πάνω στο σταυρό έγινε το ύψιστο σύμβολο εθελοντικής παράδοσης, αυτοθυσίας «εν αγάπη». Ο απόστολος Παύλος λέει ότι είναι εύκολο να πεθάνει κάποιος για χάρη ενός φίλου ή για κάποιον με τον οποίο έχει στενούς δεσμούς, αλλά για να πεθάνει για όλους

εμάς όταν είμαστε ακόμη αμαρτωλοί, είναι η μέγιστη αγάπη. Έχω δει το εξής σ' ένα υπότιτλο της Βίβλου: «Η πιο Μεγάλη Ιστορία Αγάπης που Ειπώθηκε Ποτέ». Πράγματι, η Βίβλος παρουσιάζει την ιστορία αγάπης του Θεού, από τη στιγμή της Δημιουργίας μέχρι το Τέλος. Αυτό είναι Αγάπη.

Η Αγάπη είναι η πιο Σπουδαία Αξία

Δε γνωρίζω πόσο διαθέσιμο χρόνο έχω ακόμη, αλλά θα ήθελα να σας πω σύντομα για το τι μας λέει ο Ιησούς αναφορικά με την αγάπη του Θεού για εμάς. Μας δίνει την υπέροχη παραβολή του ασώτου υιού, που πολλοί από εσάς ίσως να τη γνωρίζουν. Κάποιος είχε δύο γιους. Έρχεται, λοιπόν, ο νεότερος στον πατέρα και του ζητάει να του δώσει το μερίδιο της περιουσίας που του ανήκε. Ο πατέρας, όντας γενναιόδωρος, έδωσε το μερίδιο στο γιο του, όπως του το ζήτησε. Αλλά αυτός ο γιος πήρε τον κακό δρόμο, άρχισε να παίζει τυχερά παιχνίδια και να σπαταλάει τα χρήματά του στην ανηθικότητα. Όταν τα χρήματα τελείωσαν, δεν είχε τρόπο να ζήσει και άρχισε να εργάζεται σ' ένα αγρόκτημα. Κάποια στιγμή, μέσα στην απελπισία του, συνειδητοποίησε ότι ο πατέρας του είχε πολύ περισσότερα χρήματα να του δώσει, από αυτά που έπαιρνε εκεί δουλεύοντας όλη τη μέρα. Έτσι, αποφάσισε να επιστρέψει στον πατέρα του.

Η ιστορία στο ευαγγέλιο, όπως μας τη λέει ο Ιησούς, είναι ότι ο πατέρας του – του οποίου την περιουσία κατασπατάλησε ο γιος – περίμενε καθημερινά την επιστροφή του γιου του. Κάθε βράδυ, ατενίζοντας στο βάθος του ορίζοντα, έτρεφε την ελπίδα ότι ο γιος του θα επιστρέψει. Τελικά ο γιος, μετά από πάρα πολλά χρόνια, επέστρεψε τελείως αγνώριστος κι έχοντας κατασπαταλήσει τα χρήματά του σε ανήθικες πράξεις. Πώς αντέδρασε τότε ο πατέρας; Ο γιος γύρισε πίσω και ζήτησε συγχώρηση: «Πατέρα! Συγχώρεσέ με για όλα τα σφάλματα που έκανα». Ο πατέρας ούτε άκουσε καν την απολογία και τις παρακλήσεις του. Δεν τον επηρέασαν καθόλου. Ήταν απλά ευτυχισμένος που ο γιος του είχε επιστρέψει. Κανόνισε μια μεγάλη γιορτή και είπε: «Ας γιορτάσουμε. Ο γιος μου ήταν χαμένος και επέστρεψε». Είναι μεγάλη η παραβολή, αλλά θα τη συντομεύσω και θα αναφέρω αυτό που είπε ο Ιησούς ως συμπέρασμα: «Με αυτό τον τρόπο μας αγαπάει και ο ουράνιος Πατέρας μας, χωρίς όρους». Ο Θεός μάς αγαπάει απεριόριστα, οπουδήποτε βρισκόμαστε. Ότι και αν είμαστε, μας αποδέχεται».

Επιτρέψτε μου να κάνω εδώ μια μικρή παρένθεση. Σήμερα το πρωί, τότε που επισκεπτόμασταν το Μουσείο Τσαϊτάνια Τζυότι, ο διευθυντής του Μουσείου είπε: «Ο Σουάμι ήταν σαν τον Ιησού Χριστό, ποτέ δεν αμφισβήτησε κανέναν. Κάθε αμαρτωλός ερχόταν από οπουδήποτε. Ποτέ δεν επέκρινε κάποιον. Ο καθένας ήταν δεκτός στην αγκαλιά του». Πόσο υπέροχο! Αυτό το άκουσα σήμερα το πρωί και, πραγματικά, είναι όπως έκανε ο Ιησούς Χριστός. Τι φιλοφρόνηση! Τι θαυμάσιο πράγμα θα ήταν αν κατορθώναμε να γίνουμε τέτοια μεγάλη ψυχή όπως ήταν Εκείνος! Ο Ιησούς μάς είπε ότι: «εάν θέλετε

να μεταμορφωθούν οι άνθρωποι, λησμονήστε το παρελθόν τους, λησμονήστε τις αμαρτίες τους και αποδεχτείτε τους όπως είναι.» Έχουμε πάρα πολλές ιστορίες από την Καινή Διαθήκη που αναφέρονται στη συγχώρηση. Όταν οι άνθρωποι ρώτησαν τον Ιησού: «Κύριε, πόσες φορές να συγχωρούμε; Επτά;» Εκείνος απάντησε: «Όχι, όχι επτά, αλλά εβδομήντα επτά».

Θα αναφέρω τι έχει πει ο Σουάμι για τη συγχώρηση: «Η αγάπη δίνει και συγχωρεί, το εγώ παίρνει και λησμονεί. Η αγάπη ποτέ δεν καλλιεργεί την ιδέα της εκδίκησης, διότι βλέπει όλους τους άλλους σαν τον εαυτό της. Όταν τα δόντια πληγώνουν τη γλώσσα, επιδιώκετε να πάρετε εκδίκηση για το ατόπημά τους; Όχι, βέβαια, διότι και η γλώσσα και τα δόντια ανήκουν σ' εσάς και είναι αναπόσπαστα μέρη του σώματός σας. Το ίδιο να κάνετε όταν σας προσβάλλει ή σας πληγώνει κάποιος: αφήστε να σας καθοδηγήσει η σοφία σας. Η ανιδιοτελής αγάπη είναι η πηγή της ευτυχίας, της ειρήνης, της αυταπάρνησης, της ανεκτικότητας και κάθε ανώτερης αξίας της ζωής. Δεν υπάρχει προστασία και ασφάλεια χωρίς θεϊκή Αγάπη (Πρέμα), που είναι η απόλυτη, αγνή μορφή της αγάπης. Η Αγάπη είναι η πιο σημαντική ηθική αξία».

Αναφέρω πάλι τον Σουάμι: «Ποτέ μην εγκαταλείπετε την αγάπη. Η Αγάπη δεν πρέπει να περιορίζεται από την κάστα, το θρήσκευμα, την οικονομική κατάσταση ή τα επιτεύγματα του αποδέκτη. Πρέπει να ρέει ελεύθερα και αυθόρμητα χωρίς να λογαριάζεται το αποτέλεσμα, διότι είναι η φύση του ανθρώπου να αγαπάει, να αναζητάει να ποτίσει τη διψασμένη, ξηραμένη έρημο, που μόνο η αγάπη μπορεί να ποτίσει και να την κάνει γόνιμη. Η αγάπη διαποτίζει κάθε δραστηριότητα με χαρά και γαλήνη. Η αγάπη δίνει δύναμη στον πιο ελάχιστο και στον πιο ασήμαντο. Να αγαπάτε τον εαυτό σας για χάρη του Θεού, του οποίου είναι η ενσάρκωση. Να αγαπάτε τους άλλους για χάρη του Θεού που είναι ενθρονισμένος μέσα τους και ο Οποίος μιλάει και ενεργεί μέσω αυτών. Η Αγάπη είναι Θεός. Ο Θεός είναι Αγάπη. Όπου υπάρχει αγάπη, ο Θεός είναι αναμφίβολα φανερός». Είναι τόσο υπέροχο τα λόγια του Σρι Σάτυα Σάι Μπάμπα, που μερικές φορές, όταν τα διαβάζω, αισθάνομαι, ειλικρινά, ότι διαβάζω σχόλια πάνω στη Βίβλο.

Η Υπηρεσία στον Άνθρωπο είναι Υπηρεσία στον Θεό

Είπα ότι θα μιλούσα για τρεις από τις πέντε βασικές αξίες που διακηρύσσει ο Σρι Σάτυα Σάι Μπάμπα και είναι η αλήθεια, η δικαιοσύνη, η ειρήνη, η αγάπη και η μη-βία. Μίλησα ήδη για την αλήθεια, την αγάπη και την υπηρεσία. Βέβαια, η υπηρεσία (Σέβα) πρέπει να εκτελείται με αγάπη. Εδώ υπάρχουν εκατοντάδες εθελοντές που μας υπηρετούν, εθελοντές που έχουν έρθει από ολόκληρη τη χώρα. Τα λόγια που χρησιμοποιούν είναι τα εξής: «Έχω δεσμευθεί να προσφέρω υπηρεσία». Υπηρεσία προς τον Σουάμι, αλλά τι είδους υπηρεσία; Υπηρεσία προς τον Σουάμι δεν σημαίνει στολισμός του μαυσωλείου του Σουάμι. Η Υπηρεσία εκφράζεται σε αυτό το νοσοκομείο που επισκεφθήκαμε σήμερα, το Υπερσύγχρονο Πολυκλινικό Νοσοκομείο, και σε όλα τα άλλα

προγράμματα υπηρεσίας που ο Οργανισμός Σάτυα Σάι υλοποιεί σε ολόκληρη την Ινδία και το εξωτερικό.

Αυτό που σημαίνουν αυτά για εμάς τους Χριστιανούς, είναι πως θα κριθούμε ανάλογα με τον τρόπο που συμπεριφερθήκαμε και πως υπηρετήσαμε τους πεινασμένους, τους φτωχούς, τους ασθενείς, τους φυλακισμένους, τους περιθωριακούς. Μπορώ να δω με τα ίδια μου τα μάτια αυτή την Υπηρεσία να εκφράζεται πολύ καθαρά παντού εδώ, όπου κι αν στρέψω το βλέμμα μου. Πρόκειται για ενότητα των καρδιών. Αυτό είναι η ενότητα των θρησκευτικών πίστεων.

Ενότητα Καρδιάς μέσω του Ιδεώδους της Αγάπης

Έτσι, επιστρέφω στο σημείο απ' όπου άρχισα. Δεν επιχειρηματολογώ για την ενότητα των θρησκευτικών πίστεων, διότι ο Ίδιος ο Μπάμπα έχει πει ότι πρέπει να σεβόμαστε όλες τις διαφορές. Κάθε θρησκεία έχει τους δικούς της κανόνες. Γι' αυτό, δεν επιθυμούμε ούτε μιλάμε για ομοιομορφία των θρησκευτικών πίστεων. Ο Μπάμπα δεν επιθυμεί αυτό το πράγμα. Και δεν νομίζω ότι είναι επιθυμητό από κανέναν. Οι άνθρωποι από διαφορετικές θρησκείες που έρχονται εδώ βιώνουν ενότητα καρδιάς, μέσω του θεμελιώδους ιδεώδους της αγάπης. Είναι η αγάπη που μας ενώνει. Είναι η ανιδιοτελής υπηρεσία που μας βοηθάει να εκφράζουμε την αγάπη μας στους αδελφούς και τις αδελφές μας, επειδή, διαφορετικά, η αγάπη θα παραμένει μια αφηρημένη λέξη, αφηρημένη έννοια. Δεν επιθυμούμε να τη βάλουμε μέσα σ' ένα επιχρυσωμένο ή επάργυρο βιβλίο. Επιθυμούμε να την εκφράζουμε με τη δική μας ευρωστία, τη δική μας δύναμη, με τους δικούς μας μυώνες και με ό,τι άλλο διαθέτουμε.

Αυτό που εννοεί ο Σουάμι είναι ότι πρέπει να αγαπάμε ο ένας τον άλλο και να γινόμαστε ένα σε καρδιά, νου και ψυχή. Είθε το θεϊκό πνεύμα που διαμένει μέσα σε όλους μας να μας εμπνέει, όχι μόνο για να διαβάζουμε τα υπέροχα λόγια των μεγάλων ανδρών και γυναικών που υπάρχουν στις ιερές μας γραφές, αλλά αυτά τα λόγια να εντυπωθούν στις καρδιές μας, στο νου μας και τις ψυχές μας, ώστε να μπορέσουμε να βάλουμε σ' εφαρμογή αυτή την αγάπη, μέσω της υπηρεσίας.

- Από την ομιλία του πατρός Dominic Emmanuel στο Συνέδριο που έγινε στις 2 Ιουλίου 2012, στο Πρασάντι Νίλαγιαμ, με θέμα «Η Ενότητα των Θρησκειών».